

Az egyházi esztendő utolsó előtti (reménység) vasárnapja

► 2Thessz 1,3–10

Reménységgel várjuk az Úr visszajövetelét

A vasárnap jellege

„Reménységgel várjuk az Úr visszajövetelét” – ezt a biztató üzenetet hordozza a mai vasárnap, reménység vasárnapja, amely a várakozás öröme mellett egyúttal a készülődés izgalmát is magában rejt. A várakozás örömteli időszakának reménysége Krisztus érkezéséből fakad, ugyanakkor annak ténye figyelmeztetés is a számunkra: vajon minden szempontból készen állok-e az ő érkezésére? Annak a Krisztusnak a fogadására, aki egyben ítéletre érkezik hozzánk, hozzám. Ha egy evangéliumi képpel akarok élni, akkor azt mondhatom, hogy reménységgel várakozom, hiszen kezemben ott van a várakozók lámpása. A kérdés az, hogy elég lesz-e benne az olaj, amíg a vőlegény megérkezik. Azért nem hiábavaló, ha ez a kettő, a várakozás öröme és feszültsége egyszerre hatja át ezt a vasárnapot, már csak azért is, mert sem a napot,

sem pedig az órát nem tudjuk, csak annyit, hogy biztosan eljön. Ez a „biztosan” lehet ennek a vasárnapunknak s egyúttal életünknek is a vezérfonala.

Amit a textusról tudni kell

A Második thesszalónikai levél keletkezésének háttere, tartalma: Pál apostol hírt kapott, hogy a levelében tárgyalt nehézségek nemcsak folytatódtak, hanem rosszabbra fordultak. Az üldöztetés egyre jobban elhatalmasodott, a gyülekezet tagjaiban tanácsstalanság és félelem van Jézus visszatérésével kapcsolatban. Így hát Pál írt egy rövid, három részből álló levelet, ez a Második thesszalónikai levél, amelynek mindhárom része a gyülekezet egy-egy problémájával foglalkozik.

Reménységet nyújt az üldöztetések közepette, majd az Úr napjának eljövételével kapcsolatos kér-

déseket tisztázza, legvégül pedig a télenekhez szól, akik nem hajlandók rendes munkát végezni. A szakaszok végét mindig egy-egy záróimádság jelzi.

Pál először is hálát ad a thesszalónikaiak hűségéért, szeretetért, de főleg kitartásáért. Megtudta, hogy mind görög, mind római, de talán még zsidó szomszédai is üldözik őket. Vallási kisebbségként durva elnyomásnak vannak kitéve. Pál pedig aggódik, hogy mi lesz, ha az erősödő üldözés miatt lemondanak Jézusról. Pál tehát újra elmondja, hogy azért szenvednek, mert közülük van Jézushoz, ily módon részesednek Isten országában. Jézus a kereszten való szenvedése által foglalta el királyi trónját, így hát követői is azzal tudják felmutatni győzelmüket a világ felett, ha megmutatják Jézus erőszakmentes, türelmes kitartását. De Pál arra is emlékezteti őket, hogy mindez nem tart örökké, hiszen Jézus vissza fog térni, és ítéletet tart mindazokon, akik elnyomták őket, és ártatlanok vérént ontották. Így ír: „Ezek majd örök pusztulással bűnhődnek távol az Úrtól és hatalmas dicsőségétől.” (2Thessz 1,9) Pál nem kezd találgatni, hogy mi lesz Jézus elutasítói-val, mindössze annyit mond, ha egész életükben kerültek, hogy közülük legyen hozzá, akkor éltek végén sem lesz. Megkapják, amit akarnak, távol lesznek teremtőjüktől és királyuktól. Pál szerint ez a legnagyobb tragédia: azt választani, hogy ne legyen közünk Jézushoz, minden élet és szeretet forrásához, egyenlő azzal, hogy a saját vesztünkbe rohanunk. Imával zár, azt kérve, hogy a gyülekezet szenvedése mély változás eszköze legyen Isten kezében, amellyel úgy formálja jellemüket, hogy az Jézus nevét dicsóítja meg. Ez a rövid levél segít megérteni, hogy a korai keresztények Jézus visszatérésébe és az utolsó ítéletbe vetett hite és reménye nem a végidőkről való spekulálásról szól. Hitük sokkal inkább reménységre és a Jézus iránti hűsége és odaadásra ösztönözte őket, főként az erőszakos üldözésnek kitett keresztényeket. Így hát keresztények későbbi nemzedékeinek, akár üldözik őket, akár nem, azt üzeni ez a levél, hogy életünket a reményeink formálják.

Vigasztalás az üldözésben: a gyülekezet Thesszalónikában tévtanokat hallott, rosszindulatú emberek azt tanítják, hogy az Úr napja már eljött. Mielőtt az apostol korrigálja és helyre teszi a hamis tanítást, a köszöntések után hálát ad a hívők lelki állapotáért. Szép szóval, szeretettel és Isten kegyelmével szólítja meg őket, türelmesen, alázatosan, finoman. Vigasztal az Úr napjáról szóló igazság elmondásával, és biztosítja őket, hogy imádkozik értük. Azzal a megállapítással köszönti a Thesszalónikában lévő gyülekezetet, hogy „*a mi Atyánkban és az Úr Jézus Krisztusban*” vannak. Elismeri, hogy teljes mértékben ismerik a kereszténység igazságát, akik előtt úgy lett nyilvánvalóvá Isten, mint a mi Atyánk, és Jézus Krisztus, mint a mi Urunk. Ez nemcsak azt jelenti, hogy erős a hitük, hanem azt is, hogy ők mindannyian az Atyának, a Krisztusnak a műve és épülete (KÁLVIN 2016, 241. o.): „tőle vagyunk a Krisztus Jézusban” (1Kor 1,30).

*Hálaadás a hívőkért:*¹ Pál apostol pozitív üzenettel kezdi a levelet, és hálát ad a gyülekezet lelki állapotáért és hitéért. Figyelemre méltó, hogy az apostol hálát ad a gyümölcseért, amelyet Isten a szentségben ajándékozott a gyülekezet „hitéért és szeretetért”. Ebben a szakaszban nem az igazság megismerését köszöni meg az apostol, amelyre már eddig eljutottak, vagy a buzgóságot, amelyről az ige megismerésében bizonyosságot tettek, hanem megköszöni az igazságot, amelyet az életükben megállapított és tapasztalt. Pál továbbá a levél kezdetén hálát ad azért is, hogy a gyülekezet hitben folyamatosan nő, és vele nő a szeretet – az isteni túlaradó szeretet, ami a legfontosabb. Azt mondja az apostol, hogy „*az egymás iránt való szeretet gazdagodik mindnyájatokban*”. Ebben a gyülekezetben nincs helye az öndicsőítésnek, a féltékenységnek és a gonoszságnak.

Az ἐγκαυχάομαι szót használja a szöveg, ami dicsekvést jelent, hiszen Pál büszke arra, hogy minden nehézséget képesek elhordozni Krisztusért.

¹ ITTÉZS István 2007. Hűség és hit. Igehirdetés. *Lelkészs.com*, <https://lelkesz.com/predikacio/51305606>. (Letöltés: 2024. szeptember 15.)

„...dicsekszünk Isten gyülekezeteiben veletek, állhatatosságotokkal és hitetekkel, amellyel minden üldöztetést és nyomorúságot elviseltek.” Dicséri a theszalonikaiakat, mert az ő példájuk erőforrás lehet más gyülekezetek számára az üldöztetés és a nehéz időszakok során. Kitartásuk és hitük az, amiért dicséretben részesülnek. Valóban a szorongatások közepette nem tart meg bennünket más, csak a hit.

Az ellenség minden fáradozása arra irányul, hogy meggyengítse a Krisztusba vetett hitet, az egymás iránti szeretetet megsemmisítse, hogy a nehézségeket ne hordozzák el türelemmel. A végidő különös nehézségei között országunkban talán nem fognak üldözni minket, de muszáj szenvednünk. A zűrzavar és széttagoltság idején Isten népe között a szenvedések kevésbé a kívülről való ellenállás által jönnek, mint a test (az egyház) által, ami a legkülönbözőbb módon mutatkozik meg népe legbelsőbb köreiben. Az üldözések és szorongatások emlékét, amelyeket a hívők elszenvedtek, egészen természetesen arra is felhasználja az apostol, hogy Isten uralmáról és az Úr napjáról írjon, amely ezt az uralmat beharangozza. Ezáltal előkészíti ezeket a szenteket, hogy a hamis tanításokat, amelyekkel a második fejezet foglalkozik, és amelyek nyugtalanítják őket, felfedezzék és elutasítsák.

Isten igazságosan fog ítélni: először megtudjuk, hogy az eljövendő királyi uralomban, amely Isten igaz ítélete által lesz nyilvánvaló, Isten megengedi gyermekei életében az üldözést és szenvedést.

Pál arról beszél, hogy az Úr napján Isten ítélete is nyilvánvalóvá válik, és a mi emberi logikánk szerint ez büntetéssel jár majd. Ez bebizonyítja, hogy egy későbbi napra kell várunk, hogy a végérvényes megoldást átéljük Isten uralma számára. Isten igazsága – hogy ez azoknak a megjutalmazására történik, akik jót cselekszenek, vagy azoknak az ítéletre, akik rosszat cselekszenek – nem tökéletesen ebben az életben nyilvánul meg. Isten gyermekeinek gyakran szenvedniük kell, miközben a gonoszoknak jól megy a sora. Mindazonáltal a jövődő világban minden igazságosan fog történni. Ellensége-

ik erőszakos viselkedése és pusztítása nem hagyta őt érintetlenül. Az üldözés és szorongatás minden formája – történjen az bárki kezétől, a hitvalló egyházon belül vagy kívül – végül napfényre kerül, és Isten igazságosan fog majd ítélni. Erre a napra tekintettel Isten szenvedő népének nincs szüksége arra, hogy fellázadjon az ellenséggel szemben; nem is kell arra törekedniük, hogy bosszút álljanak vagy védekezzenek. Arra várakozunk, hogy majd számot adjunk a cselekedeteinkről.

Az apostol a bátorítás szavaival zárja le a levél bevezető szakaszát, miközben közli velük, hogy imádkozik értük. Az apostol azért imádkozik, hogy a szentek méltók maradjanak elhívásukhoz. Ennek az elhívásnak a realitását és nagyságát kell megragadnunk – hogy mi Krisztus dicsőségében részesedünk! Akkor egyértelműen elválnánk ettől a világtól és mulandó szépségétől. Továbbá az apostol azért is imádkozik, hogy Isten viszont töltsön be „minden jóságában való gyönyörködéssel”. Az Úr, akinek cselekvései mindig tökéletesek voltak, azt mondhatta: „...mindig azt teszem, ami neki kedves.” (Jn 8,29) Sajnos mi túl gyakran teszünk olyan dolgokat, amik nem tetszenek neki! Át kell gondolnunk, hogy hol tart az istenkapcsolatunk, vajon „Isten tetszése szerinti-e gondolataink, szavaink és cselekvéseink, összhangban vannak Isten jóságával?”²

A perikópa megértése

Érdemes még megnézni a vasárnapi lekiót is Máté evangéliumából, amely szintén az ítéletről ír, az utolsó ítéletről. Pál az ítélettel kapcsolatban elég szélsőségesen fogalmaz. Nem tudjuk, hogy Isten ítélete hogyan zajlik, és hogy kit hogyan ítél majd meg. De ebben az evangéliumi szakaszban is látszik, hogy egyszer majd számot kell adnunk a tetteinkről. Számot kell adnunk arról, hogy mit tettünk és mit nem tettünk meg. Amit az ember akkor

² https://potorimre.5mp.eu/web.php?a=potorimre&o=isYg4a_BJK

érez és gondol, amikor utolsó leheletét veszi e földi életben, az egyedül annak az embernek és a mindenható Istennek a dolga. Nincs jogunk megítélni senkit sem. Az ítélettel kapcsolatban az egyik legfontosabb, hogy megértsük, a cselekedeteinknek következménye van, de az ítéletet mi nem tudjuk meghatározni. Jézus azt mondja János evangéliumában, hogy aki hisz benne, ítéletre sem megy, hanem rögtön átmegy a halálból az életbe. Az ítéletek hangsúlyozása vagy meghozatala helyett sokkal fontosabb, hogy a cselekedeteinknek és a döntéseinknek következménye van és lesz. A következményekkel számolnunk kell az ítéletkor.

Igehirdetési vázlat

Megszólítás, üdvözlés

Milyen üdvözléssel kezdődik a levél? Minden emberi interakcióban sokat számít, hogy hogyan kezdünk neki valaminek. Ahhoz, hogy célba éljen Pál apostol üzenete, vagy amit mi szeretnénk közvetíteni, egyáltalán nem mindegy, hogyan szólítunk meg valakit. A megszólításban mennyire tudjuk megnyerni a másikat, még az intonáció is nagyon fontos. Ha egy problémáról szeretnénk beszélni valakivel, nem ronthatunk ajtóstul a házba. Ahhoz, hogy eredményes legyen a beszélgetés, fontos a megszólítás, a türelem és elismerése annak, amit jól csinált. Pál int és buzdít, de hálaadással kezdi levelét. Soraiban őszintén megtapasztalhatja a gyülekezetet, hogy fontosak valakinek, és Pál hálás értük. Valakinek igazán számítani hatalmas dolog. Semmi különös nincs a szövegben, de külön-külön ezek az összetevők nagyon fontosak, és együtt adnak ki egy életet és életet formáló üzenetet.

Elismerő szavak, dicséret

Pál ahhoz, hogy célt érjen, nemcsak kedvesen és szelíden szólítja meg övéit, hanem elismeri, amit jól csináltak, amiben fejlődtek. Megdicséri őket azért, hogy még a nehéz élethelyzet ellenére is hitük nőttön nő és folyamatosan erősödik. Tegyük

fel magunknak a kérdést, hogy a mi hitünk tudott-e az utóbbi egy évben fejlődni.

Tűzláng-bosszú, vagyis ítélet – nem az ítéleten belül van valahol a kegyelem, hanem a kegyelmen belül van valahol az ítélet. . .

A szavak élnek, világítanak, zenélnek, hangulat-udvart teremtenek maguk köré. Kísérletezzünk: leírom, kimondom azt a szót, hogy „ítélet”, Isten ítélete. Mit hív elő a lelkünk mélyéről ez a kemény szó? A legtöbb emberben riasztó gondolatokat, szorongó érzéseket ébreszt. Isten igazságos ítélete bizonyára haragot, bosszúállást, büntetést, örök kárhozatot jelent. A Bibliában bőven találunk igéket, amelyek fölerősítik az amúgy is sötét gondolatársításainkat, főleg a mostani igénkben: „*Mert úgy igazságos Isten előtt, hogy gyöttrőiteknek gyötrellemmel fizessen, nektek pedig, akiket gyötörték, enyhülést adjon mivelünk együtt. Mert amikor az Úr Jézus megjelenik a mennyből hatalmának angyalaival, tűz lángjában, bosszút áll azokon, akik nem ismerik Istent, és nem engedelmeskednek a mi Urunk Jézus Krisztus evangéliumának. Ezek majd örök pusztulással bűnhődnek az Úrtól és ő dicső hatalmától.*” (2Thessz 1,6–9)

Én nem ilyennek ismertem meg Jézus Krisztusban a mennyei világot. Szomorúan hallgatom azokat a prédikációkat, amelyek Jézus szelíd hívogatása helyett az örök kárhozattal fenyegetőznek. De hát tudok-e az ítéletről valami mást, valami több mint emberit, valami evangéliumot mondani? Igen, én hiszem, hogy nem az ítéleten belül van valahol a kegyelem, hanem a kegyelmen belül van valahol az ítélet. Jézus evangéliuma ezekben a szavakban szólal meg: „*Az Isten nem azért küldte a Fiút a világba, hogy elítélje a világot, hanem hogy üdvözüljön a világ általa. Aki hisz őbenne, az nem jut ítéletre, aki pedig nem hisz, már ítélet alatt van, mert nem hitt az Isten egyszülött Fiának nevében. Az ítélet pedig azt jelenti, hogy a világoosság eljött a világba, de az emberek jobban szerették a sötétséget, mint a világoosságot, mert a cselekedeteik gonoszak.*” (Jn 3,17–19) Eszerint az

ítélet lényege a világosság, az „átvilágítás”, a teljes emberlét lelepleződése, az „életfilm” lepergése önmagunk előtt Isten világosságában. Ez lesz az igazi ítélet, az igaz bűnbánat, a gyötrelmes kárhozat élménye. Hogy mi lesz ezután? Azt csak Isten tudja. Én csak azt tudom, hogy az ítélet mindeneket leleplező villámfénye mögött nem a bosszúálló Isten, hanem a jókat és gonoszokat szerető Édesatyja cselekszi azt, amit cselekedni fog.

Az evangéliumot hirdeti Pál apostol. Lehet elébe menni az ítéletnek! Ő így mondta: *„Ha mi magunk ítélünk meg önmagunkat, nem esnénk ítélet alá. De amikor az Úr ítél minket, akkor nevel, hogy a világgal együtt el ne vesszünk.”* (1Kor 11,31–32) Ahol a Szentlélek fénye bevilágít az emberi önismeret félhomályába, ott már zajlik az Isten ítélete. *„...bocsáss meg nekik, mert nem tudják, mit cselekszenek!”* *„Az Isten szeretet”* – ez az ítéletre vonatkoztatva azt jelenti, hogy Isten az ítéletben is az enyhítő körülményeket keresi (lásd 1Jn 3,20). Ha jogásztudományunk mérlegére tesszük Isten cselekedetét, akkor igenis „igazságtalanul” ítél az Isten, mert szeretete inkább befolyásolja ítéletét, mint az állítólagos bosszúra szomjas haragja. *Mindnyájan azért üdvözölünk, mert „igazságtalanul” ítél az Isten!*

Szüntelen imádság

Miért fontos naponta imádkozni? Először is, mert a naponkénti imádság lehetőséget ad megosztani életünk minden dolgát Istennel. Másodszer, a naponkénti imádság révén kifejezhetjük hálánkat mindazért, amit Istentől kapunk. Harmadszer, a naponkénti imádság révén megvallhatjuk törekénységünket, bánatunkat és vágyainkat, és segítséget kérhetünk az adott nehézség leküzdéséhez. Negyedszer, a naponkénti imádság hálát és engedelmességet tükröz. Végül pedig a naponkénti imádság által kezdődik el az, hogy az imádság folyamatosan része legyen az életünknek.

A naponkénti imádság lehetőséget ad megosztani életünk minden dolgát Istennel. Életünk körülményei naponta változnak. Ami azt illeti, a dolgok egyik pillanatról a másikra rosszra vagy

jóra fordulhatnak. Isten arra hív, hogy aggodalmainkat elé tárjuk. Arra is kér, hogy osszuk meg vele örömeinket és győzelmeinket. Jer 33,3-ban ez áll: *„Kiálts hozzám, és én válaszolok, hatalmas és megfoghatatlan dolgokat jelentek ki neked, melyekről még nem tudsz!”* Azt is szeretné, ha hozzá kiáltanánk, hogy megválaszolhassa az imáinkat. Hihetetlen áldásokban szeretne részesíteni, amelyekről egyébként lemaradnánk, ha nem fordulnánk hozzá imában. Végül pedig Jak 4,8 így int: *„Közeledjete az Istenhez, és ő közeledni fog hozzátok.”* Isten azt szeretné, ha mindenkor közel volnánk hozzá. De ebben a szakaszban Pál azt mondja: *„Ezért aztán mindenkor imádkozunk értetek, hogy a mi Istenünk tegyen titeket méltóvá az elhívásra, és töltsön meg titeket teljesen a jóban való gyönyörködéssel és a hit cselekedeteivel hatalmasan...”* Vagyis felszólít minket is arra, hogy másokért imádkozzunk. Milyen fontos dolog ez! Imádkozni egymásért, másokért. Olyan jó abban a tudatban lehajtani a fejünket este, hogy valaki imádkozik értünk, hogy valakinek fontosak vagyunk, és szeret minket. Pál nemcsak az üdvözlésben, hanem a levél zárásában is kifejezi, hogy fontos számára a gyülekezet, hálát ad és szüntelenül imádkozik értünk.

Befejezés

Reménység vasárnapján hirdessük Isten „igazságtalan ítéletét”, azt, hogy Istenünk irgalmas és türelmes, szeretetteljes, illetve hívjuk fel a saját gyülekeztünk figyelmét arra, hogy imádkozzanak egymásért.

Illusztráció

József Attila: *Számvetés*

Komor ég alatt üldögélek,
mint hajléktalan a híd alatt.
Mindentől fölmentem magamat,
mert nem lesz utolsó ítélet.

Pilinszky János: *Átváltozás*

Rossz voltam, s te azt mondtad, jó vagyok.
Csúf, de te gyönyörűnek találtál.
Végig hallgattad mindig, amit mondtam.
Halandóból így lettem halhatatlan.

Felhasznált irodalom

KÁLVIN János 2016. *A Galata, az Efezusi, a Filippi, a Kolosséi és a Thesszalonikai levelek magyarázata*. 2. köt. Kálvin Kiadó, Budapest.

■ SZLAUKÓ-BOBÁL ORSOLYA